

ע"כ בתוס'. וה"נ יוקשה על מתניתין, כהן גופו מתי יאכל, הרי משהגיע זמן ק"ש אסור לו להתחיל לאכול עד שיתפלל וכנ"ל, וכן הקשה במהרש"א.

והצ"ח כתב לחדש, דכיון דאכילת תרומה היא מצוה, א"כ מותר לכהנים לאכול תרומה גם קודם ק"ש ותפילה ע"כ. ובשפת אמת תמה, דא"כ ג"כ בשבת ויו"ט דאיכא מצוה באכילתן יהי שרי לאכול קודם ק"ש ובב"י (סי' רסז) מפורש דאסור ע"ש.

ובפנים יפות (פר' אמור) תירץ די"ל דהא קי"ל בהתחיל בהיתר, א"צ להפסיק, א"כ י"ל דהכהנים התחיל סעודתם בהיתר דהיינו מן החולין, וכשהגיע צאת הכוכבים אוכלים תרומתם וא"ש.

★ ★

במשנה: לאכול בתרומתן

בתוס' יו"ט דקדק בלשון בתרומתן, מה ר"ל בזה, והנה בשו"ת הרמ"ע מפאנו (סימן א) כתב, דדוקא בתרומה דדגן תירוש ויצהר הוא דרשאי הכהן לאכול אע"פ שהוא מחוסר כיפורים, אבל המורם מתודה וחזה ושוק אסור לו למחוסר כפורים לאכול כל זמן שלא הביא קרבנו ע"כ.

ובבית שאול להגאון בעל השואל ומשיב על המשניות כתב, דכנראה כיוון הרמ"ע ליישב דקדוק התוס' יו"ט. אך מסיים כי דבריו חדשים וצריך להם מקור. אכן ראה בשנות אליהו להגר"א שכתב ג"כ כן ע"ש.

ובהגהות הרש"ש כתב דהלשון בתרומתן בא לאפוקי תרומת מעשר של דמאי דאיתא בטור יו"ד (סי' שלא) דמוכרה לכהן, וא"כ אינה בכלל תרומתן, כיון שצריך ללוקחה בדמים וכיון דהוה מדרבנן נאכלת אף ביהשמ"ש דהוה ספיקא דרבנן ע"כ.

★ ★

** עפ"י דה"ק אפשר לבאר דברי התרגום יונתן עה"פ (במדבר כה, ו) והמה בוכים במעשה דשיטים, שכתב "ואינון בכיין וקריין שמע" וצ"ב, ולהנ"ל א"ש, דק"ש היא סגולה להגין מהמוזיקין שבאו עליהם אז, כן א"ש מה שאמר הכהן כשיצאו למלחמה "שמע ישראל" (דברים כ, ג) ובגמ' (סוטה מ"ב ע"ב) עמדו בזה מדוע אמר דוקא זאת, ולהנ"ל א"ש וכמובן ודו"ק היטב.

מן מאימתי של סדר זרעים וכו' ע"כ. הנה מבואר ומפורש כאן דמסכת ברכות היא המסכת הראשונה של סדר זרעים, וראה בספר חדשים גם ישנים להגר"י שטייף ז"ל עמ"ס ברכות (פתיחה סימן א) בזה.

★ ★

בספר בסדר הדורות תנאים ואמוראים (אות י - רבינו יהודה הנשיא) מביא מהקדמת ספר באר אברהם בשם בעל מגלה עמוקות כי רבינו יהודה הנשיא שנקרא רבינו הקדוש, חתם שמו בפתיחת המשניות, כי תיבת **מאימתי** בגימטרי': אני יהודה קדוש ע"כ, ותמה בסדר הדורות: אך תמוה, איך עניו כמותו יקרא עצמו יהודה קדוש ע"כ.

ובהקדמת ספר מתא דירושלים (על ירושלמי מועד) כותב די"ל לרמז, כי הרישא דמתניתין מאימתי וכו' היא בגדר סתמא דמתניתין, וזה קאי כר"ע כמו שאז"ל (סנהדרין פו ע"א). ואמרו חז"ל (קדושין עב ע"ב) שביום שנפטר ר' עקיבא נולד רבי ע"ש. והנה ר"ע יצאה נשמתו באמירת ק"ש כמבואר בברכות (סא ע"ב). ולפי"ז יוצא שפטירת ר"ע ולידת רבי היו מתוך ק"ש, ולכן פתח רבי את המשניות בק"ש, ומוסיף גם דתיבת קדוש בגי' (עה"כ): הוא רבי עקיבה, וזה הרמז בדברים הנ"ל עכ"ד ודפח"ח.

עוד כתב שם בסה"ד וז"ל: ורבי יצחק לוריא ז"ל כתב, מאימתי לשון אימה ופחד, כי קורין ק"ש להגין מאימתי המזיקין עכ"ל**.

דף ב' ע"א

במשנה: מאימתי קורין את שמע בערבין - משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן וכו'.

קשה, דלקמן בע"ב בתוד"ה משעה שהעני נכנס לאכול פתו במלח וכו' הקשו בתוס': תימא, עני גופי' מתי יתפלל, דהא אמרת זמן אכילתו היינו זמן ק"ש, וכיון שבא זמן ק"ש, אסור להתחיל בסעודה עד שיתפלל ברישא כדתניא לקמן וכו'.